

PROTOKÓŁ KONTROLI SPRAWDZAJĄCEJ

przeprowadzonej w dniu 7 grudnia 2012 r.
w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Świdnicy
ul. Długa 25, 66-008 Świdnica

Działając na podstawie art. 22 pkt. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2009r. Nr 175 poz. 1362 ze zm.) w związku z §11 Rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. Nr 61, poz. 543 ze zm.)

Zespół kontrolny w składzie:

1. **Ewelina Tomaszewska** - Inspektor Wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej LUW w Gorzowie Wlkp., posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 473-1/2012 z dnia 30 listopada 2012 r.

- *przewodniczący zespołu kontrolnego;*

2. **Krzysztof Frisoli** – Starszy Inspektor w Wydziale Polityki Społecznej LUW w Gorzowie Wlkp., posiadający upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 473-2/2012 z dnia 30 listopada 2012 r.

- *członek zespołu kontrolnego;*

3. **Tomasz Nowicki** –Inspektor Wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej LUW w Gorzowie Wlkp., posiadający upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 473-3/2012 z dnia 30 listopada 2012 r.,

- *członek zespołu kontrolnego;*

[Dowód: akta kontroli str. 13-16]

przeprowadził w dniu 7 grudnia 2012 r. w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Świdnicy *kontrolę sprawdzającą* w zakresie realizacji zaleceń pokontrolnych wydanych w związku z kontrolą kompleksową przeprowadzoną w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Świdnicy w dniu 28 kwietnia 2011 r. *rozszerzoną* za zgodą Wojewody Lubuskiego o zagadnienia związane z zasadnością przyznawania i wypłacania zasiłków celowych osobom i rodzinom poszkodowanym w wyniku niekorzystnych zjawisk atmosferycznych mających miejsce w lipcu i sierpniu 2012r. i wydatkowania przyznanej na ten cel dotacji z budżetu państwa - zgodnie z *Programem kontroli* zatwierdzonym przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej LUW.

[Dowód: akta kontroli str. 1-2; 23-28]

Celem kontroli było podniesienie jakości usług świadczonych na rzecz klientów Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świdnicy oraz prawidłowość wydatkowania środków przekazanych z budżetu państwa.

Kontrola przeprowadzona była metodą losową i obejmowała wszystkie akta osobowe kierownika jednostki i pracowników socjalnych w zakresie wymaganych kwalifikacji oraz dokumentację dotyczącą przyznawania i wypłacania zasiłków celowych osobom i rodzinom na likwidację skutków niekorzystnych zjawisk atmosferycznych.

Okres objęty kontrolą: rok 2012 do dnia kontroli.

Wystąpieniem pokontrolnym z dnia 06 lipca 2011 r. wydano jednostce do realizacji zastępujące zalecenie:

- podjęcie działań mających na celu dostosowanie poziomu zatrudnienia pracowników socjalnych do poziomu określonego w art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej.

Ponadto ocenie poddano następujące zagadnienia:

1. Zasadność przyznawania świadczeń w formie zasiłków celowych do 20 tyś. zł osobom/rodzinom poszkodowanym w wyniku niekorzystnych zjawisk atmosferycznych (opadów deszczu, burz, gradobicia, silnych wiatrów), które miały miejsce w lipcu i sierpniu 2012.
2. Prawidłowość wykorzystania środków pochodzących z rezerwy celowej budżetu państwa przekazanych gminie w 2012r. w rozdziale 82278 § 2010.

O rozpoczęciu kontroli powiadomiono podmiot kontrolowany pismem Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. z dnia 29 listopada 2012 r. znak PS-I.431.2.8.2012.ETom.

[Dowód: akta kontroli str. 3-10]

Przed przystąpieniem do kontroli Zespół kontrolny złożył pisemne oświadczenia o braku okoliczności uzasadniających wyłączenie od udziału w niniejszej kontroli.

[Dowód: akta kontroli str. 17-22]

W trakcie kontroli wyjaśnień udzielała Pani Anna Mierzwa – Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świdnicy.

USTALENIA Z KONTROLI

1. Kwalifikacje oraz zgodność zatrudnienia pracowników socjalnych z wymogami określonymi w ustawie o pomocy społecznej.

Stan zatrudnienia w ośrodku pomocy społecznej określa art. 110 ust.11 ustawy o pomocy społecznej, który stanowi iż „Ośrodek pomocy społecznej zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny na 2 tys. mieszkańców, nie mniej jednak niż trzech pracowników”.

W toku kontroli ustalono, że w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Świdnicy zatrudnionych jest 3 pracowników socjalnych. Obecnie 2 pracowników socjalnych przebywa na urloпах macierzyńskich – na czas ich nieobecności, w ramach umowy zastępstwa, zatrudniono 2 pracowników.

Ośrodek nie spełnia wymaganego ustawą współczynnika zatrudnienia. W myśl art. 110 ust. 11 cyt. ustawy - na 1 pracownika socjalnego przypada obecnie 2.036 mieszkańców gminy (stan ludności na półrocze 2012 r. – 6.109 mieszkańców gminy)

Z protokołu wyjaśnień wynika, że Kierownik jednostki w sprawie zatrudnienia dodatkowego pracownika socjalnego w dniu 29 lipca 2011 r. wystosowała pismo do Wójta Świdnicy. Ponadto konieczność zatrudnienia w Ośrodku czwartego pracownika socjalnego poruszana jest na sesjach rady gminy oraz wskazywana przy każdorazowym planowaniu budżetu gminy gdzie Kierownik jednostki jest informowana że obecnie Urząd Gminy Świdnica znajduje się w trudnej sytuacji finansowej która nie pozwala na zatrudnienie dodatkowego pracownika socjalnego.

Z wyjaśnień Kierownika wynika, że z uwagi na ograniczone środki finansowe budżetu gminy, jest rozważana możliwość zatrudnienia dodatkowego pracownika socjalnego dopiero w 2014 roku w ramach projektu systemowego współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej z programu Europejskiego Funduszu Społecznego POKL.

[Dowód: akta kontroli str. 29-34]

Wymagany wskaźnik zatrudnienia umożliwia pracownikom socjalnym prawidłową realizację zadań, w szczególności prowadzenia pracy socjalnej z osobami/rodzinami znajdującymi się w trudnej sytuacji życiowej.

W toku czynności kontrolnych zespół kontrolny przeanalizował akta osobowe wszystkich pracowników socjalnych łącznie z pracownikami zatrudnionymi w ramach

umowy na zastępstwo. Zgodnie z *Wytycznymi Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej w sprawie kwalifikacji pracowników socjalnych* szczegółowo przeanalizowano dyplomy ukończenia szkoły policealnej oraz uczelni wyższej. Stwierdzono, że pracownicy realizujący pracę socjalną w środowisku spełniają określone wymagania do wykonywania zawodu i pobierania za tę pracę dodatku w wysokości 250 zł. Ponadto przeanalizowano zakresy czynności pracowników socjalnych, który świadczy o tym że w kompetencjach w/w pracowników jest świadczenie pracy socjalnej na rzecz osób potrzebujących wsparcia z ośrodka pomocy społecznej.

[Dowód: akta kontroli str. 35-64]

Zalecenie dotyczące podjęcia działań mających na celu dostosowanie poziomu zatrudnienia pracowników socjalnych do poziomu określonego w art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej częściowo realizowane mimo braku skuteczności zatrudnienia dodatkowego pracownika socjalnego.

2. Zasadność przyznawania świadczeń w formie zasiłków celowych do 20 tyś. zł osobom/rodzinom poszkodowanym w wyniku niekorzystnych zjawisk atmosferycznych (opadów deszczu, burz, gradobicia, silnych wiatrów), które miały miejsce w lipcu i sierpniu 2012.

Sposób przyznawania i wypłacania powyższych świadczeń został określony w wytycznych Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 20 lipca 2012r. Pomoc przeznaczona była na remont budynku mieszkalnego lub lokalu mieszkalnego, który został zniszczony lub uszkodzony w wyniku silnych wiatrów (huragany, trąba powietrzna), intensywnych opadów deszczu, gradobicia, powodzi lub osuwisk ziemi, mających miejsce w 2012 r., począwszy od 4 lipca tego roku, zwanych dalej "zdarzeniem klęskowym".

Przy przyznawaniu tej formy pomocy możliwym było wypłacanie zasiłku w ratach. Osoby uprawnione do otrzymania pomocy finansowej zobowiązane były do przedłożenia faktur, rachunków potwierdzających poniesienie wydatków związanych z remontem lub odbudową zniszczonych lub uszkodzonych budynków mieszkalnych.

[Dowód: akta kontroli str. 65-68]

Z protokołu przyjęcia ustnych wyjaśnień złożonego przez kierownika jednostki, wynika, iż Wójt Gminy Świdnica powołał komisję szacującą straty spowodowane zdarzeniami z dnia 20 sierpnia 2012r. W jej skład wchodził pracownicy Urzędu Gminy oraz Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

[Dowód: akta kontroli str. 69-70]

Komisja dokonała oględzin i oszacowała straty w **47 gospodarstwach** domowych oraz 1 budynku użyteczności publicznej (świetlica wiejska). Zgodnie z Wytycznymi Ministra Spraw Wewnętrznych pomoc mogła zostać przyznana wyłącznie na remont budynków/lokali mieszkalnych.

Łącznie wydano **45 decyzji** przyznających zasiłki celowe w kwocie od 90 zł do 20 000 zł na remont **44 budynków/lokali mieszkalnych** oraz **3 decyzje odmowne** (osoby nie spełniały wymogów formalnych do przyznania powyższego świadczenia - brak prawa własności lokalu, nieuregulowane sprawy spadkowe, uszkodzenia budynków gospodarczych). Kontrolą objęto dokumentację 17 osób/rodzin. Dokumentacja akt klientów kompletna, zawiera wszystkie niezbędne dokumenty. W sprawach szczególnie skomplikowanych pracownicy GOPS kierowali się opiniami Rady Prawnego. W zależności od sytuacji i wysokości poniesionych strat pomoc przyznawana była w ratach, na cele określone w Protokole komisji szacowania strat powodziowych. Wypłata kolejnych rat następowała po przedłożeniu przez stronę stosownych rachunków i faktur potwierdzających wydatkowanie środków.

Nie stwierdzono uchybień w realizacji zadania.

[Dowód: akta kontroli str. 71-82]

3. Prawidłowość wykorzystania środków pochodzących z rezerwy celowej budżetu państwa przekazanych gminie w 2012 r. w rozdziale 85278 § 2010.

W związku z wystąpieniem w sierpniu 2012 r. na terenie Gminy Świdnica silnych wiatrów, intensywnych opadów deszczu, burzy oraz gradobicia na terenie gminy zostały uszkodzone budynki mieszkalne, a szczególnie pokrycia dachowe. Wobec powyższego Wójt Gminy Świdnica zwrócił się z prośbą o przyznanie pomocy finansowej z rezerwy celowej budżetu państwa na przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych, na wypłatę zasiłków celowych dla osób i rodzin poszkodowanych w wyniku zdarzeń noszących znamiona klęski żywiołowej na remont budynków mieszkalnych. Kwota wniosku po weryfikacji przeprowadzonej przez Wydział Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. wynosiła 292.218,00 zł. Na tej podstawie pozyskano środki z rezerwy celowej zaplanowanej w ustawie budżetowej na rok 2012, z przeznaczeniem na wypłatę zasiłków celowych dla rodzin lub osób z województwa lubuskiego, poszkodowanych w wyniku intensywnych opadów deszczu, burz, gradobicia, silnych

wiatrów, które miały miejsce w lipcu i sierpniu 2012 roku oraz zwiększono plan wydatków dla Gminy Świdnica w rozdziale 85278 par 2010 o w/w kwotę. Pozyskane środki zostały przekazane do gminy na podstawie wniosków Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świdnicy w pięciu transzach na ogólną kwotę 292.174,00 zł.

Pismem z dnia 19 listopada 2012 r., znak: GOPS 8120.380.12 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świdnicy poinformował Lubuski Urząd Wojewódzki w Gorzowie Wlkp, że w związku ze zmianą liczby rodzin poszkodowanych w wyniku gradobicia uprawnionych do zasiłków celowych niewykorzystana kwota dotacji wyniesie 55,70 zł. Wobec powyższego skorygowane zapotrzebowanie na środki finansowe wyniosło 292.162,30 zł.

Podczas kontroli stwierdzono, iż w celu realizacji przedmiotowego zadania Ośrodek Pomocy Społecznej w Świdnicy wydał decyzje, o których mowa w pkt. 2. Podczas analizy wszystkich decyzji ustalono, iż sumaryczna kwota wynikająca z wydanych decyzji wynosi 292.162,30 zł i w 100 % jest zgodna ze zgłoszonym przez jednostkę zapotrzebowaniem. Nie stwierdzono uchybień w tym zakresie.

[Dowód: akta kontroli str. 83-88]

W toku kontroli przeanalizowano również kwoty wypłacone w 2012 roku na podstawie powyższych decyzji w stosunku do kwot przekazanych w 2012 roku na realizację przedmiotowego zadania. Stwierdzono, iż zasiłki celowe wypłacane były dla osób poszkodowanych w kasie GOPS-u lub przekazywane na wskazane rachunki osobiste. Na podstawie badanych dokumentów stwierdzono, iż wypłacono osobom poszkodowanym sumaryczną kwotę 292.162,30 zł. Na dzień kontroli tj. 07.12.2012 r., OPS rozliczył poprzez przedkładane przez poszkodowane osoby faktury i rachunki 44 decyzje na ogólną kwotę 365.837,57 zł. Termin rozliczenia ostatniej decyzji z dnia 29.11.2012 określony został na 18.12.2012r. Nie stwierdzono uchybień w tym zakresie.

[Dowód: akta kontroli str. 85-88]

Obszarem poddanym analizie podczas kontroli były również terminy przekazywania środków pochodzących z dotacji z Urzędu Gminy do OPS-u. Jako dokumenty źródłowe przyjęto dane księgowe LUW oraz informację OPS-u. Ustalono, iż w trzech przypadkach środki zostały przekazane do OPS-u w dniu następnym po przekazaniu środków z LUW do Urzędu Gminy, natomiast w dwóch przypadkach środki przekazano po jednym dniu roboczym. Nie stwierdzono uchybień w tym zakresie.

[Dowód: akta kontroli str. 89-90]

WNIOSKI:

Kontrola wykazała, że zalecenie pokontrolne zostało częściowo zrealizowane:

- podejmowano działania mające na celu dostosowanie poziomu zatrudnienia pracowników socjalnych do poziomu określonego w art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej.

Poddając ocenie sposób realizacji kontrolowanych zadań stwierdzono uchybienia lub istotne uchybienia w zakresie:

1. Spełnienia wymaganego współczynnika zatrudnienia pracowników socjalnych.

Nie stwierdzono uchybień w realizacji zadań pod względem:

1. Wymaganych kwalifikacji pracowników socjalnych.
2. Zasadności i prawidłowości świadczeń przyznawanych osobom/rodzinom poszkodowanym w wyniku niekorzystnych zjawisk atmosferycznych mających miejsce w roku 2012r.
3. Prawidłowości wykorzystania środków pochodzących z rezerwy celowej budżetu państwa przekazanych gminie w 2012 r. w rozdziale 85278 § 2010.

Odpowiedzialność za uchybienia w kontrolowanym zakresie ponosi Kierownik Ośrodka.

Na tym kontroli zakończono.

O przeprowadzeniu kontroli dokonano wpisu do znajdującej się w Ośrodku Pomocy Społecznej książki kontroli – poz. Nr 4.

Pouczenie

Na podstawie § 16 Rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. Nr 61, poz. 543 z 2005 r.) kierownik jednostki może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając, w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny odmowy. Odmowa podpisania protokołu przez kierownika jednostki nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych.

Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w

protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu kontroli.

W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego wobec zastrzeżeń.

Pisemne zastrzeżenie do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów. Zespół inspektorów przeprowadza dodatkowe czynności kontrolne, jeżeli z analizy zastrzeżeń wynika potrzeba ich podjęcia. Z przeprowadzonych dodatkowych czynności kontrolnych sporządza się protokół.

Jeżeli zespół inspektorów stwierdzi zasadność zastrzeżeń, dokonuje zmian w protokole kontroli. W razie nieuwzględniania zastrzeżeń, w całości lub części, zespół inspektorów zajmuje stanowisko na piśmie i przekazuje je do akceptacji Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego. Stanowisko w sprawie zgłoszonych zastrzeżeń przekazuje się kierownikowi jednostki podlegającej kontroli.

Niniejszy protokół kontroli sporządzono w 3 jednobrzmiących egzemplarzach, z których: jeden przekazano Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świdnicy, drugi Wójtowi Gminy Świdnica, a trzeci egzemplarz pozostawiono w aktach Wydziału Polityki Społecznej LUW w Gorzowie Wlkp.

Zespół kontrolny:

**Kierownik Gminnego
Ośrodka Pomocy Społecznej**

Anna Mierzwa

Ewelina Tomaszewska
Inspektor wojewódzki

Krzysztof Frisoli
Starszy inspektor

Tomasz Nowicki
Inspektor wojewódzki